

ปัจจัยความเครียดในการปฏิบัติงานของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผล
การบริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

Stress Factors in Working of administrators Affecting the School Effectiveness in
Secondary school under The Regional Education Office Number 11

พรพิสุทธิ พรหมเทศน์*

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพลินพิศ ธรรมรัตน์**

ดร.เทพรังสรรค์ จันทร์ขี้***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษา เปรียบเทียบ ความสัมพันธ์ อำนาจพยากรณ์ และหาแนวทาง
แก้ปัญหาปัจจัยความเครียดในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียน
ของผู้บริหารโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้อำนวยการโรงเรียน และรองผู้อำนวยการโรงเรียน
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 244 คน ประกอบด้วย
ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 83 คน และรองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 161 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวม
ข้อมูล เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การทดสอบ t-test
ชนิด Independent samples และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน

ผลการวิจัย พบว่า

1. ปัจจัยความเครียดในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา อยู่ในระดับน้อย
2. ประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา อยู่ในระดับมาก
3. ปัจจัยความเครียดในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามตำแหน่งทางการ
บริหาร และประสบการณ์การเป็นผู้บริหาร โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน และตามเพศ
โดยรวมแตกต่างกัน
4. ประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามเพศ ตำแหน่ง
ทางการบริหาร ประสบการณ์การเป็นผู้บริหาร และขนาดของโรงเรียน โดยรวม ไม่แตกต่างกัน
5. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยความเครียดในการปฏิบัติงานของผู้บริหาร โดยรวม มีความสัมพันธ์เชิงลบ
กับประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
6. ตัวแปรปัจจัยความเครียดในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า จำนวน
2 ด้าน ที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษา ได้แก่ ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน
และด้านสิ่งแวดล้อม
7. แนวทางการแก้ปัญหาปัจจัยความเครียดในการปฏิบัติงานของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผล
การบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่ควรได้รับการแก้ปัญหา จำนวน 2 ด้าน คือ
ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน

คำสำคัญ: ปัจจัยความเครียดในการปฏิบัติงาน, ประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียน

*ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

**อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

***ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนอนุบาลสกลนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

ABSTRACT

The purpose of this Correlation Research were to compare, examine the relationship, prediction and to establish the guidelines for solving the stress factors in working of administrators affecting the school effectiveness. Samples consisted of 83 school directors, 161 deputy directors and a total of 244 participants. An instrument used to collect data was a rating scale questionnaire. Statistics employed included percentage, mean, standard deviation, Pearson's Product Moment Correlation, F-test (One – Way ANOVA), Independent-samples t-test and Stepwise Multiple Regression Analysis.

The findings were as follows:

1. Stress factors in working of secondary school administrators, were at the low level.
2. The school effectiveness of secondary school administrators, were at the high level.
3. Stress factors in Working of administrators in Secondary school under the regional education office number 11, classified by administrative positions and experience as a school administrator overall were not different. The overall school sizes and sex, as a whole were different.
4. The school effectiveness of secondary school administrators under the regional education office number 11 classified by sex, administrative positions, administrative positions and experience and school sizes, as a whole were not different.
5. There was a negative relationship between stress factors in working of administrators and the school effectiveness of administrators was at the .01 level of significance.
6. Stress factors in working of administrators in secondary school under the regional education office Number 11 were 2 aspects which were able to predict school effectiveness in secondary school under the regional education office number 11 at the statistical significance of .01: relationship with colleagues and environmental.
7. The researcher proposed the guidelines for solving the stress factors in working of administrators affecting the school effectiveness in secondary school under the regional education office number 11 which fell into two aspects: 1) Relationship with colleagues, 2) Environmental.

Keywords: Work-Related Stress Factors, School Administrative Effectiveness

ภูมิหลัง

สังคมในโลกยุคโลกาภิวัตน์การศึกษา นับว่ามีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะ การพัฒนาทรัพยากรที่สำคัญที่สุดของประเทศ เนื่องจากความสามารถและศักยภาพในการพัฒนาประเทศขึ้นอยู่กับ องค์ความรู้ของคนในชาติประเทศที่พลเมืองมีการศึกษาดีย่อมได้เปรียบในการแข่งขันเสมอในทุกด้าน ด้วยเหตุที่ การศึกษามีความสำคัญต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การศึกษาจึงเป็นพื้นฐานที่จะนำไปสู่การพัฒนาตนเอง ของคนเราคนที่ได้รับการศึกษาอย่างเหมาะสม ยิ่งในยุคสมัยที่มีการเปลี่ยนแปลง ทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคมเป็นไป อย่างรวดเร็วในกระแสโลกาภิวัตน์ที่นำเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ไปจนถึงรูปแบบการใช้ชีวิตประจำวันและได้มีการรับ วัฒนธรรมใหม่ๆ เข้ามาสู่สังคมไทย การศึกษายังเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญมากที่สุดในการช่วยให้คนมีหลักคิดรู้จัก ใคร่ครวญเลือกสรรปรับตัวกับเหตุการณ์และสิ่งใหม่ๆ ที่เข้ามาสู่ชีวิตตลอดเวลาระบบการศึกษาจะต้องตอบสนอง

การทำงานในยุคข้อมูลข่าวสารการการสอนต้องส่งเสริมให้เกิดความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการมากกว่าที่เป็นมาในอดีตบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนจะต้องเปลี่ยนแปลง กระบวนการพัฒนามนุษย์ให้เกิดความเจริญงอกงามทางปัญญาด้วยการศึกษา มีองค์การที่เข้ามามีส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนมากที่สุด คือ โรงเรียน ซึ่งสถานศึกษา หรือโรงเรียนเป็นองค์การหรือสถาบันที่ทำหน้าที่จัดการศึกษาและให้บริการทางการศึกษาแก่สมาชิกในสังคม (สัมมา ธรณิธย์, 2553, หน้า 94) อีกทั้งสถานศึกษายังเป็นองค์การทางสังคมที่มีความสำคัญในการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจ โดยมีวัตถุประสงค์หลักในการดำเนินการเพื่อพัฒนา ความรู้ สติปัญญา ทักษะต่างๆ ความเป็นพลเมือง ตลอดจนคุณธรรม จริยธรรม ของนักเรียน นอกจากนี้สถานศึกษายังมีหน้าที่ติดตาม พัฒนาเชื่อมโยงองค์ความรู้ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อนักเรียน ตลอดจนสังคมโดยกว้างสถานศึกษาจึงเป็นองค์การที่เป็นรากฐานในการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจของประชาคม (จอมพงศ์ มงคลวนิช, 2554, หน้า 15) หลังจากที่มีการปฏิรูปการศึกษาแล้วเพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งกำหนดไว้ในหมวด 5 มาตรา 39 ว่า “ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการงบประมาณการบริหารงานบุคคลและการบริหารงานทั่วไปไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง” (ราชกิจจานุเบกษา, 2545, หน้า 24) ทั้งนี้ก็โดยมุ่งหวังว่าการบริหารสถานศึกษานั้น จะเพิ่มศักยภาพในการพัฒนาตนเองอย่างแท้จริง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มีเจตนารมณ์ที่ต้องการให้มีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการงบประมาณการบริหารงานบุคคลและการบริหารงานทั่วไปไปยังสถานศึกษาเพื่อให้สถานศึกษาที่มีความคล่องตัวเป็นอิสระสามารถบริหารจัดการศึกษาในสถานศึกษาได้สะดวกรวดเร็วมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับหลักการบริหารจัดการโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐานในการบริหารจัดการ (School Based Management) ซึ่งนักการศึกษาบางท่านเชื่อว่าการกำหนดให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีฐานะเป็นนิติบุคคลจะเป็นเครื่องมือสำคัญให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความเป็นอิสระสามารถบริหารจัดการศึกษาในสถานศึกษาของตนเองได้อย่างสะดวกรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ (ราชกิจจานุเบกษา, 2545, หน้า 1) โรงเรียนเป็นองค์การหนึ่งที่มีหน้าที่จัดการศึกษาการศึกษาที่มีความสำคัญยิ่งในการพัฒนาประเทศทั้งนี้จะเห็นว่าประเทศที่พัฒนาแล้วพยายามดำเนินการในด้านการศึกษาทุกระดับให้กับประชาชนอย่างดีที่สุด โรงเรียนจึงถือว่าเป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่สำคัญที่สุดเพราะเป็นหน่วยงานปฏิบัติและผลการจัดการศึกษาจะเป็นเช่นใดนั้นขึ้นอยู่กับโรงเรียน ภารกิจหลักของโรงเรียน

การบริหารกิจการงานใดให้ประสบความสำเร็จ จำเป็นต้องมีผู้บริหาร และบรรลุตามเป้าหมาย จำเป็นต้องมีผู้บริหาร เพื่อทำหน้าที่วางแผน จัดองค์การ ควบคุมดูแล และจูงใจผู้ใต้บังคับบัญชาให้ทำงานลุล่วงตามเป้าหมาย (สุนทร โคตรบรรเทา, 2551, หน้า 14) แต่การบริหารโรงเรียนนั้นมีอะไรที่แตกต่างจากหน่วยงานอื่น โดยเฉพาะภาคธุรกิจเอกชน เพราะผู้ที่ทำหน้าที่บริหารโรงเรียน จะต้องทำหน้าที่บริหารจัดการศึกษาให้นักเรียนบรรลุตามเป้าหมาย คือ การพัฒนาคน ซึ่งค่อนข้างยากและไม่เหมือนกับการบริหารธุรกิจที่มีเป้าหมายชัดเจน คือ กำไร (Profit) เพราะจะติดขัดไปกับวิธีการนำไปสู่เป้าหมายนั้นๆ เช่น ระบบการบริหาร อำนาจหน้าที่ ความคล่องตัวในการจัดการ (จร สุนทรายุทธ, 2551, หน้า 162) ด้วยบริบทของการบริหารการศึกษาที่มีความแตกต่าง จากการบริหารด้านอื่นๆ และการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษา ผลักดันให้ผู้บริหารต้องเผชิญกับบทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบที่ซับซ้อนในการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาเกิดความเครียดระหว่างการปฏิบัติงาน ซึ่งความเครียดนี้ถือเป็นโรคร้ายร้ายแรงของผู้บริหาร เป็นทั้งพลังและแรงกดดันอันมีผลกระทบต่อชีวิตผู้บริหารอยู่เสมอ (ผาติคมนตรี เกลี้ยงรสร, 2552)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงปัจจัยความเครียดในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนที่มีผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 เพื่อเป็นแนวทางให้กับผู้บริหารสถานศึกษาทราบถึงปัจจัยความเครียดในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนด้านใดที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียนลดลง จะได้หาแนวทางในการแก้ปัญหาปัจจัยความเครียดในการปฏิบัติงานด้านนั้น ปรับสภาพแวดล้อม ประกอบกับการแก้ไขปรับปรุงตนเองในการปฏิบัติงาน ปรับสภาพอารมณ์ของตนเอง เพราะความเครียดมีทั้งประโยชน์และโทษ เพื่อนำไปพัฒนาสุขภาพจิตของผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นบุคลากรทางการศึกษาที่สำคัญมากที่สุดในการพัฒนาการศึกษาของชาติให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีความสุข และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

คำถามการวิจัย

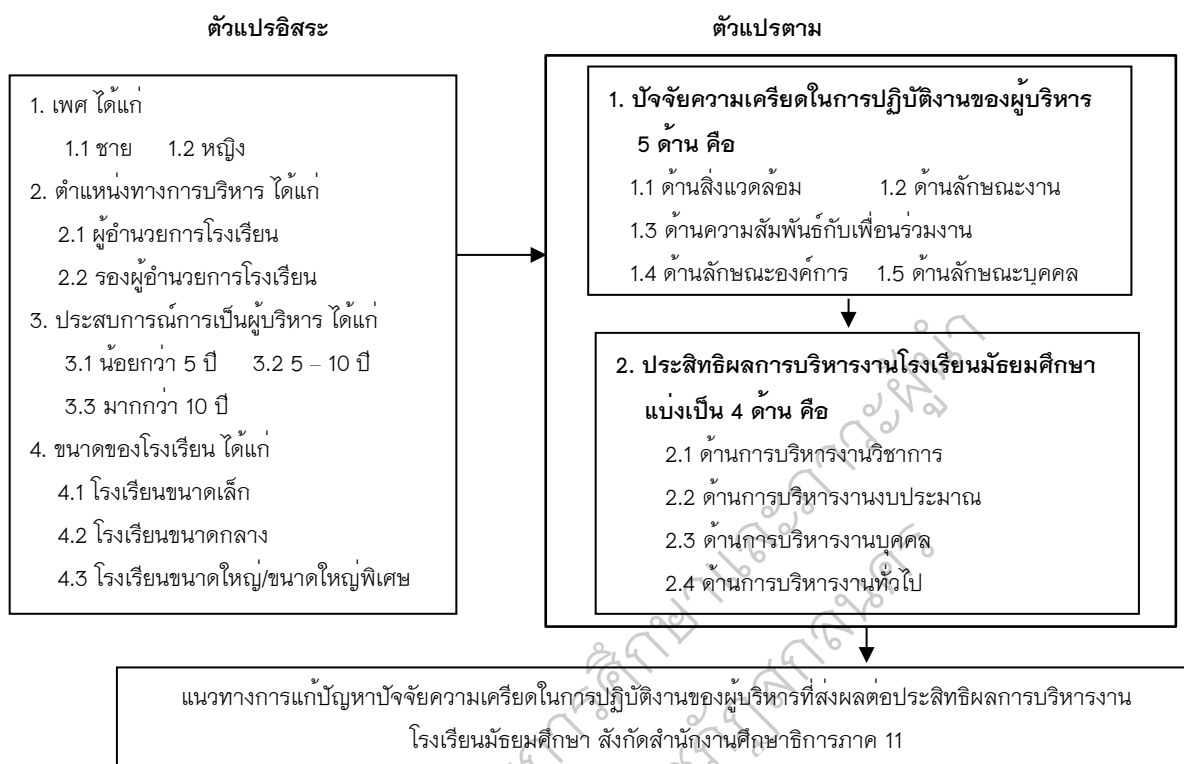
1. ปัจจัยความเครียดในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน และรองผู้อำนวยการโรงเรียน อยู่ในระดับใด
2. ปัจจัยความเครียดในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน และรองผู้อำนวยการโรงเรียน จำแนกตามเพศ ตำแหน่งทางการบริหาร ประสบการณ์การเป็นผู้บริหาร และขนาดของโรงเรียน แตกต่างกันหรือไม่อย่างไร
3. ปัจจัยความเครียดในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนหรือไม่อย่างไร
4. ปัจจัยความเครียดในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนหรือไม่อย่างไร
5. แนวทางในการแก้ปัญหาปัจจัยความเครียดในการปฏิบัติงานของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 เป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยความเครียดในการปฏิบัติงานของผู้บริหารกับประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11
2. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยความเครียดในการปฏิบัติงานของผู้บริหารกับประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 จำแนกตามเพศ ตำแหน่งทางการบริหาร ประสบการณ์การเป็นผู้บริหาร และขนาดของโรงเรียน
3. เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยความเครียดในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11
4. เพื่อศึกษาอำนาจพยากรณ์ปัจจัยความเครียดในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11
5. เพื่อหาแนวทางในการแก้ปัญหาปัจจัยความเครียดในการปฏิบัติงานของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาปัจจัยความเครียดในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนที่มีผลต่อประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษาคครั้งนี้ ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน และรองผู้อำนวยการ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ปีการศึกษา 2561 จำนวนทั้งหมด 630 คน จำแนกเป็นผู้อำนวยการโรงเรียนจำนวน 126 คน และรองผู้อำนวยการ โรงเรียน จำนวน 504 คน จาก 126 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน และรองผู้อำนวยการ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 244 คน แยกเป็นผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 83 คน และรองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 161 คน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างกำหนดเกณฑ์ขั้นต่ำ โดยอาศัยตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, หน้า 37-43) ซึ่งกำหนดเป็นเกณฑ์ขั้นต่ำจำนวน 242 คน การได้มาของกลุ่มตัวอย่างนี้ใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi – stage Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้เครื่องมือที่เป็นแบบสอบถาม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยความเครียดในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยศึกษาข้อมูลจากตำรา เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

และขอคำแนะนำจากคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ มาประมวลสร้างเป็นแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ตำแหน่งทางการบริหาร ประสบการณ์ การเป็นผู้บริหาร และขนาดของโรงเรียน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยความเครียดในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งจำแนกออกเป็น 5 ด้าน 1) ด้านสิ่งแวดล้อม 2) ด้านลักษณะงาน 3) ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน 4) ด้านลักษณะองค์การ 5) ด้านลักษณะบุคคล

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ซึ่งจำแนกออกเป็น 4 ด้าน 1) ด้านการบริหารงานวิชาการ 2) ด้านการบริหารงานงบประมาณ 3) ด้านการบริหารงานบุคคล 4) ด้านการบริหารงานทั่วไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครถึงสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้อำนวยการโรงเรียน และรองผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

2. นำแบบสอบถามที่จัดทำขึ้นไปดำเนินการเก็บข้อมูลกับผู้อำนวยการโรงเรียน และรองผู้อำนวยการโรงเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยชี้แจงวัตถุประสงค์ในการศึกษาให้ทราบ และขอรับแบบสอบถามคืนหลังจากตอบแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว พร้อมทั้งตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูล

3. รวบรวมแบบสอบถามที่กรอกข้อมูลเรียบร้อยแล้วแต่ละชุดนำไปลงรหัส

4. การประมวลผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน ค่าร้อยละ (Percentage), ค่าเฉลี่ย (Mean), ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ การหาอำนาจจำแนก ค่าสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson) การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's)

3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน ค่าเฉลี่ย, ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน, การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว F-test, การวิเคราะห์ค่าที่ t-test, การหาค่าสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณชนิดการวิเคราะห์ทีละขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression)

สรุปผลการวิจัย

1. ปัจจัยความเครียดในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา อยู่ในระดับน้อย
2. ประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก
3. ระดับปัจจัยความเครียดในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามเพศ ตำแหน่งทางการบริหาร ประสบการณ์การเป็นผู้บริหาร และขนาดของโรงเรียน พบว่า

3.1 ผู้ที่มีเพศและปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยความเครียดในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกัน

3.2 ผู้ที่มีตำแหน่งทางการบริหารและประสบการณ์การเป็นผู้บริหารต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยความเครียดในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

4. ประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า ผู้ที่มีเพศ ตำแหน่งทางการบริหาร ประสบการณ์การเป็นผู้บริหาร และปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน

5. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยความเครียดในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยรวม มีความสัมพันธ์เชิงลบกับประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6. ตัวแปรปัจจัยความเครียดในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 พบว่า จำนวน 2 ด้าน ที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา คือ ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน และด้านสิ่งแวดล้อม

7. แนวทางพัฒนาปัจจัยความเครียดในการปฏิบัติงานของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ที่ควรได้รับการแก้ปัญหาคือ จำนวน 2 ด้าน คือ ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน

อภิปรายผลการวิจัย

1. ปัจจัยความเครียดในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ตามความคิดเห็น ของผู้อำนวยการโรงเรียน และรองผู้อำนวยการโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน ที่ว่า “ปัจจัยความเครียดในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 อยู่ในระดับปานกลาง” ผลการวิจัยที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้อำนวยการโรงเรียน และรองผู้อำนวยการโรงเรียนมีความคิดเห็นว่าคุณลักษณะงาน ลักษณะองค์กร และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนทุกขนาด ได้ถูกกำหนดตามแบบแผนนโยบายของรัฐบาล รัฐบาลได้กำหนดแนวทางการปฏิบัติงาน กำหนดรูปแบบของการจัดการสิ่งแวดล้อมไว้ ส่งผลให้ผู้อำนวยการโรงเรียนและรองผู้อำนวยการโรงเรียนมีระดับความเครียดที่น้อย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สูดแสง หมั่นราม (2554, หน้า 82-84) ได้ศึกษา เรื่อง ปัจจัยที่ทำให้เกิดความเครียดของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้เกิดความเครียดของผู้บริหารโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชานนทร์ มุ่งเขตกลาง (2556, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเครียดของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเครียดของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยภาพรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับน้อย

2. ประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน และรองผู้อำนวยการโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ว่า “ประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 อยู่ในระดับมาก” ผลการวิจัยที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้อำนวยการโรงเรียนและรองผู้อำนวยการโรงเรียน

มีความคิดเห็นว่า คนถือเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดต่อการพัฒนา หากองค์กรใดมีทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพย่อมส่งผลให้การพัฒนาองค์กรนั้นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของดีเด็น ชัยชนะ (2553, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเครียดของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย ผลการวิจัย พบว่า ประสิทธิผลของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยะดา น้อยอามาตย์ (2558, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์กรกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

3. ระดับปัจจัยความเครียดในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 จำแนกตามเพศ ตำแหน่งทางการบริหาร ประสบการณ์การเป็นผู้บริหาร และขนาดของโรงเรียน

3.1 ผู้ที่มีเพศและปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยความเครียดในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ว่า “ระดับปัจจัยความเครียดในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 จำแนกตามเพศ และขนาดของโรงเรียน มีความแตกต่างกัน” ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้ชายมีระดับทักษะการทำงานในบางเรื่องที่แตกต่างกัน ผู้หญิงอาจมีความละเอียด ประณีตในการทำงานมากกว่า แต่งานที่ต้องใช้ทักษะด้านเทคโนโลยีอาจจะน้อยส่งผลให้เกิดความเครียดได้ ส่วนผู้ชายหากให้ปฏิบัติงานที่ใช้ความละเอียด ความประณีตก็อาจเกิดความเครียดได้ และการบริหารงานของโรงเรียนขนาดเล็กมีปัจจัยทางการบริหารในปริมาณที่จำกัด เช่น มีจำนวนบุคลากรที่น้อยกว่าแต่ปริมาณงานมีจำนวนเท่ากับโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่ มีงบประมาณในการบริหารงานที่น้อยกว่าโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่ แต่ค่าใช้จ่ายขั้นพื้นฐานเท่าๆ กัน ส่งผลให้ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กต้องคิดหาวิธีการเพิ่มจำนวนนักเรียน เพื่อให้ได้งบประมาณที่เพิ่มขึ้น ส่งผลให้เกิดความเครียดในการทำงานมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัญชลี อ่อนทอง (2555, หน้า 68-69) ได้ศึกษาเรื่องความเครียดในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ระดับความเครียดในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร มีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ผาติคมน์ เกลี้ยงรส (2552, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการศึกษาสภาวะความเครียดของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีสภาวะความเครียดในการบริหารงานในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดีเด็น ชัยชนะ (2553, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเครียดของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย ผลการวิจัย พบว่า ความเครียดของผู้บริหารโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.2 ผู้ที่มีตำแหน่งทางการบริหารและประสบการณ์การเป็นผู้บริหารต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยความเครียดในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ว่า “ระดับปัจจัยความเครียดในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 จำแนกตามตำแหน่งทางการบริหาร และประสบการณ์การเป็นผู้บริหารต่างกัน มีความแตกต่างกัน” ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้อำนวยการโรงเรียนและรองผู้อำนวยการโรงเรียนต่างปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ ตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ

แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ แผนพัฒนาจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และแผนปฏิบัติการจากศึกษาธิการภาค 11 เหมือนกัน และการบริหารงานโรงเรียนในปัจจุบันเป็นการบริหารงานตามนโยบายของรัฐบาล ไม่ว่าจะมีส่วนประกอบของการเป็นผู้บริหารโรงเรียนน้อยหรือมาก ต้องปฏิบัติตามนโยบายการพัฒนาการศึกษาจากกระทรวงศึกษาธิการอย่างเดียวกัน ส่งผลให้ความคิดที่คิดเกิดขึ้นไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ผาติคมน์ เกลิ้งรอส (2552, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการศึกษาสภาวะความเครียดของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ผลการวิจัยพบว่า พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีตำแหน่งต่างกัน มีสภาวะความเครียดในการบริหารงานในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

4. ประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ผู้ที่มีเพศ ตำแหน่งทางการบริหาร ประสบการณ์การเป็นผู้บริหาร และปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ว่า “ประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 จำแนกตามเพศ ตำแหน่งทางการบริหาร ประสบการณ์การเป็นผู้บริหาร และขนาดของโรงเรียน มีความแตกต่างกัน มีความแตกต่างกัน” ที่เป็นเช่นนี้อาจบุคลากรทั้งเพศหญิงและเพศชายที่ปฏิบัติหน้าที่ในการบริหารโรงเรียนต่างผ่านการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารการศึกษามาเหมือนกัน มีความรู้ความสามารถไม่แตกต่างกัน เพศหญิงและเพศชายมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียนต้องเกิดจากความร่วมมือของบุคลากรทั้งองค์กร ไม่ใช่เกิดจากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเพียงฝ่ายเดียว ผู้อำนวยการโรงเรียนและรองผู้อำนวยการโรงเรียนต่างมีความคิดเห็นว่าคุณค่าความสำเร็จของสถานศึกษา ต้องเกิดจากความร่วมมือของบุคลากรทั้งองค์กร ไม่ใช่เกิดจากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเพียงฝ่ายเดียว การบริหารงานในโรงเรียนทั้ง 4 ฝ่ายต้องประสานสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน จึงจะประสบความสำเร็จ การปฏิบัติงานในการบริหารงานของโรงเรียนในปัจจุบันมีการระบุรูปแบบ แนวทางการปฏิบัติงานไปในทิศทางเดียวกัน การบริหารงานงบประมาณยึดพระราชบัญญัติเกี่ยวกับงบประมาณ การบริหารงานบุคคลยึดระเบียบว่าด้วยการปฏิบัติงานของข้าราชการครู ดังนั้นบุคลากรที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมากกับบุคลากรที่ประสบการณ์ในการทำงานน้อยต่างต้องปฏิบัติงานในหน้าที่ที่เหมือน และบุคลากรที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน ซึ่งปฏิบัติตามกฎกระทรวงว่าด้วย การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 แบ่งออกเป็น 4 ฝ่ายเหมือนกัน และปฏิบัติตามกรอบนโยบายของรัฐบาล และปฏิบัติแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในรูปแบบที่ไม่แตกต่างกัน จึงส่งผลให้มีความคิดไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐธิดา โคทังคะ (2561, บทคัดย่อ) ได้ศึกษา เรื่อง วัฒนธรรมองค์กรที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีเพศแตกต่างกัน โดยรวมไม่แตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยะดา น้อยอำมาตย์ (2558, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์กรกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบระดับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

5. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยความเครียดในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยรวม มีความสัมพันธ์ทางลบกับประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ว่า “ปัจจัยความเครียดในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมีความสัมพันธ์ทางลบกับประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11” ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็น

เพราะผู้อำนวยการ และรองผู้อำนวยการโรงเรียนต่างมีความคิดเห็นว่าเป็นบรรยากาศภายในองค์กรปราศจากความเครียดย่อมส่งผลให้บุคลากรในองค์กรสามารถปฏิบัติงานเต็มศักยภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดีเด่น ชัยชนะ (2553, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเครียดของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย ผลการวิจัย พบว่า ความเครียดของผู้บริหารโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และรายด้านทุกด้านมีความสัมพันธ์ทางลบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6. ตัวแปรปัจจัยความเครียดในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ที่นำมาวิเคราะห์ จำนวน 5 ด้าน พบว่า จำนวน 2 ด้าน ที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยรวมได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน และด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ว่า “ปัจจัยความเครียดในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11” ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้อำนวยการโรงเรียนและรองผู้อำนวยการโรงเรียนมีความคิดว่าหากบรรยากาศสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนดี ย่อมส่งผลต่อสภาพจิตใจของบุคลากร เมื่อบุคลากรมีสภาพจิตใจที่มีความสุข ย่อมส่งผลให้ความสัมพันธ์ที่ดีเกิดขึ้นในองค์กร ส่งเสริมให้เป็นองค์กรแห่งความสุข ทำให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการทำงานในองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชานนท์ มุ่งเขตกลาง (2556, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเครียดของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเครียดของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 25 ที่ผ่านการทดสอบแล้วว่ามีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 2 ตัว คือ ปัจจัยด้านองค์การและปัจจัยด้านงาน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 แนวทางการพัฒนาปัจจัยความเครียดในการปฏิบัติงานของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการโรงเรียน และรองผู้อำนวยการโรงเรียน พบว่า

1.1.1 ด้านสิ่งแวดล้อม ผู้บริหารโรงเรียนควรตระหนักถึงความสำคัญของสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน ห้องทำงานจัดให้เป็นสัดส่วน มีวัสดุ อุปกรณ์ที่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน มีบรรยากาศที่ส่งเสริมให้เกิดความสุขในการทำงาน ห้องปฏิบัติการหรือห้องเรียนมีสภาพที่ส่งเสริมต่อการทำงานและการเรียนรู้ของผู้เรียน

1.1.2 ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการส่งเสริมบรรยากาศให้เป็นองค์กรแห่งความสุข มีการส่งเสริมพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย สามารถปฏิบัติงานได้โดยไม่มีความเครียด มีการสร้างความขวัญกำลังใจตามโอกาสและตามความเหมาะสม และมีการช่วยเหลือบุคลากรที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาที่เกิดขึ้นกับชีวิตของตนเอง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย ครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการพัฒนาตัวชี้วัดปัจจัยความเครียดในการปฏิบัติงานของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11

2.2 สร้างรูปแบบการพัฒนาปัจจัยความเครียดในการปฏิบัติงานของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อนำไปปรับใช้ในการบริหารงานในสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- จอมพงศ์ มงคลวนิช. (2554). *การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: เอ็น. วาย.ฟิล์ม.
- ชานนทร์ มุ่งเขตกลาง. (2556). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเครียดของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ณัฐธิดา โคทังคะ. (2561). *วัฒนธรรมองค์การที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ดีเด่น ชัยชนะ. (2553). *ความสัมพันธ์ระหว่างความเครียดของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. อุตรธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี.
- ธร สุนทรายุทธ. (2551). *การบริหารจัดการเชิงปฏิรูป : ทฤษฎีวิจัย และปฏิบัติทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: เนติกุลการพิมพ์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น* พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปิยะดา น้อยอำมาตย์. (2558). *ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์การกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. ร้อยเอ็ด: มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.
- ผาดิคมน์ เกลียงรส. (2552). *การศึกษาสภาวะความเครียดของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามูลราชธานี เขต 5*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- “พระราชบัญญัติการศึกษาการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545” ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 116 ตอนที่ 74 ก. หน้า 1-28. 19 สิงหาคม 2545.
- ไพบูลย์ กุลอ๊ก. (2553). *ประสิทธิผลการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามูลราชธานี เขต 3*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ลัญญา ลิธรรมมา. (2554). *ระดับภาวะความเครียดของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ลัมมา ธรนิธย์. (2553). *หลัก ทฤษฎี และปฏิบัติการบริหารการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- สุดแสง หมื่นราม. (2554). *ปัจจัยที่ทำให้เกิดความเครียดของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลบุรี เขต 2*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. ฉะเชิงเทรา: มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- สุนทร โคตรบรรเทา. (2551). *หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ปัญญาชน.
- อัญชลี อ่อนทอง. (2555). *ความเครียดในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.